

A nejlonzacska

A RIBIZLI Bt. 1998-ban alakult két jó barát, Teknő Balázs és Bakonyvári Péter közös vállalkozásaként.

Veszprém önkormányzata üzletelhelyiséget adott használatba igen kedvező feltételekkel. A két jó barát egzisztencia hitel és újrakendési kölcsön felvételével sikeresen megpályázza a város egyik nagy forgalmú újának közepén lévő üzletelhelyiség harminc éves használatbavételi jogát.

Az üzletelhelyiség azon az úton van, amely a várostól északra kivezető egyik legforgalmasabb főútra torkollik bele, és nagy áramú forgalmat bonyolít le. A barátok elhatározták, hogy zöldség-gyümölcs boltot nyitnak ott. Az elhatározást tett követte, 1998-ban meg is nyitották a boltot, egy sok törzsvendéggel rendelkező tulajonáló szomszédságban.

A barátok úgy döntöttek, minőségi zöldségboltot fognak üzemeltetni. Éjjel-nappal nyitva tartanak, árucikk nélkül minden, a zöldségesek többségében megtalálható alapárucikk mellett különleges termékeket is tartalmaz. Az alapcsikkékből a lehető legszélesebb választék (egyszerre nyolc-tíz fajta alma, többféle árkatagorájú burgonya, levezzöldésg), emellett déli gyümölcsök, saláták, magvak, keleti fűszerek szinte mindegyike megtalálható náluk. Cigaretta, üdítő, alkoholt is árulnak, szintén a legszélesebb minőségi skálán.

Az üzletelhelyiség kezdetektől kicsinek bizonyult: ezért előbb egy, később két sátra csatoltak a bolt oldalához, és azok alá helyezték el a sokféle terméket. Náluk a kirakat mindig csillog-villog: az áru szépen rendezett, leterítve a gyümölcsöket, letisztítják a földet a gyökerekről és így tovább.

Kezdetben ketten csináltak mindent az árubeszerzésről az eladásig. Később, amikor már fizikailag nem bírták a hajlást, felvettek két majd négy alkalmazottat: 2001-ben bevonták a vállalkozásba egyik közös barátjukat, Balatoni Akost. Akkorra már visszafizették a hitelt, de a növekedéshez további tőkére volt szükségük.

Mert növekedni kellett. A bolt hamar népszerűvé vált: egy sor környékbeli vendéglős, rendszeres civil törzsvásárló mellett a nap minden szakában sorra „estek be” az arra járók. Balatoni beféréseivel egyharmad-egyharmad arányban lett tulajdonos a három barát, és imentől hárman vezették a céget.

Teknő intézi az anyagbeszerzést, tehát ő minden hajnalban a nagybani piacon kezd Bakonyvári és Balatoni közül valaki mindig jelen van a boltban, egyikük hajnalról délutánig, másikuk délutántól késő estig. A három tulajdonost hét alkalmazott egészíti ki.

A RIBIZLI Bt.-nek nincs könyvelője, az elszámolásokat Teknő és Balatoni közösen készítik. Balatoni nagyvállalati büfét vezetett, de közgazdasági vezetése mics: 2002 végére a három jó barát büszkén emlegette, hogy tíz családot tart el a vállalkozás, de azt is észrevették, hogy a bevételek nem növekednek annyira, hogy elegendő nyereségnövekedést eredményezzenek. A készletek harminc százaléka nem forog, de ez fontos az imázs fenntartásában, amely arról szól, hogy náluk minden kapható. Az el nem kelt áruk feltét rendszeresen kidobják, mert minőségük gyorsan romlik.

Időközben a három tulajdonos mindegyike gépkocsit vett, de nyaralni évek óta ne voltak. Balatoni új lakásba szeretne költözni, mert a régi leválasztott házszobában már szűkösen fér el a család. Ám a vállalkozás nem nyújt reményt arra, hogy a következő években jelentősebb megakartást érjen el.

Balatoni többször észrevezte már, hogy Teknő kissé elnéző az alkalmazottakkal. Rendben van, hogy fogyasztóknak a kient gyümölcsből, de talán mégsem kellene januárban az epert eszegetni a vásártól orra előtt. Aztán a pénzkezelés is túl liberális. Éjszaka, 11 után és hajnal 3 előtt, amikor a legkisebb a forgalom, többnyire az alkalmazottakat egyike az ügyelet. Balatoni többször észrevezte, hogy közben is megrakolt szatyrokkal járnak haza reggelente. Teknő szerint ez belefér a kapcsolatukba, mert nem fizetnek nekik olyan sokat. Balatoni szerint kétféle forint zsebbe, tisztán, az éjszakai néhány órát, mint a fizetésen felül extra, nem rossz pénz. Bakonyvári is egyetért, úgy véli, nem érdemes ezen vitalkozni.

A hét alkalmazott nem mindegyikével van ilyen gond, de akad, akivel kapcsolatban Bakonyvárnak is rossz érzése támadt. Eperke, egy főiskolás lány, általában éjszaka szokott ügyelni. Bakonyvári szerint rendszeresen kábítószerezik. A munkájára eddig nem volt panasz, de sokszor a vevők is észreveszik, hogy „nincs ott”, mármint a távolban jár a tekintete. Egyszer Bakonyvárnak az volt az érzése, hogy ezer forinttal kevesebb pénzt adott le a bevételből, mint amennyit kellett volna.

A napi bevételt az utolsóként távozó tulajdonos számolja le, nejlonzacska rakja a pénzt, felírja, mennyinek kell lenni a nejlonzacsokban és mellé tesz egy másik cédulát a másnap beszerzendő árucikkokról. Teknő hajnalban felmarkolja a pénztárában tartott nejlonzacskot, és elvásárolja a nagybani piacon. Az éjszakai ügyeletben keletkezett bevétel mindig a kasszában marad. Egy reggel Teknő a piacon öt ezer forinttal kevesebb pénzt talált a nejlonzacsokban, mint amennyibe a beszerzendő áru került volna. A pénz mellett csak egy cédula volt, az, hogy mit kell vennie, de hiányzott az előző esti bevétel összegét feltüntető papír.

Eperke volt éjszaka ügyeletben. Teknő azonnal tudja, hogy Eperke vette ki az öt ezer forintot és dobta ki a cédulát a nejlonzacsokból. Mikor visszatért a boltba, közölte a felfedezését Bakonyvárnival. Később betért Balatoni is, aki határozottan állította, hogy öt ezer forinttal többet tett a nejlonzacsokba, mint amennyit Teknő talált benne.

Eperke este jön újra dolgozni. Balatoni szerint azonnal el kell zavarni. Teknő az eltelet idő alatt azonban elbizonytalanodott, és már nem is biztos benne, hogy tényleg hiányzott az öt ezer forint. Bakonyvári szerint ez hülyeség, de nem akar vitalkozni Teknővel. A három barát ezúttal nem tud megegyezésre jutni abban, hogy mit tegyenek.